

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра трудових ресурсів і підприємництва

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк
“_____” _____ 2016 року

Національний університет
водного господарства
та природокористування

06-05-34

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ «Соціальна відповідальність» _____

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність _____ 051 «Економіка» _____

спеціалізація: _____ «Управління персоналом та економіка праці» _____

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Рівне – 2016 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність» для студентів за спеціальністю 051 «Економіка» спеціалізації «Управління персоналом та економіка праці». Рівне: НУВГП, 2016 р. 16 с.

Розробник: Олійник О.О., к.е.н., старший викладач кафедри трудових ресурсів і підприємництва.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри трудових ресурсів і підприємництва.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Протокол від “___” _____ 2016 року № ___

Завідувач кафедри трудових
ресурсів і підприємництва

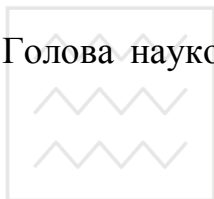
_____

(підпис)

(Безтелесна Л.І.)

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 051 «Економіка»

Протокол від “___” _____ 2016 року № ___

Голова науково-методичної комісії

_____

(підпис)

(Безтелесна Л.І.)

Національний університет
водного господарства
та природокористування

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Нормативна		
Змістових модулів – 2	Спеціальність 051 «Економіка»	Рік підготовки:		
	Спеціалізація «Управління персоналом та економіка праці»	5-й	6-й	
Семестр				
10-й		12-й		
Лекції				
30 год.		2 год.		
Практичні				
Індивідуальне науково-дослідне завдання: –	Рівень вищої освіти: магістр	22 год.	10 год.	
		Лабораторні		
-		-		
Самостійна робота				
98 год.		138 год.		
Індивідуальне завдання				
-		-		
Вид контролю: екзамен				
Загальна кількість годин –150				
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,6; самостійної роботи студента – 4,9				

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 35 % до 65 %.

для заочної форми навчання – 8 % до 92 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Соціальна відповідальність» є формування у студентів фундаментальних знань теорії та практики соціальної відповідальності і відповідних професійних компетенцій.

Предметом навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність» є теоретико-методологічні, методичні та організаційно-економічні аспекти формування і розвитку соціальної відповідальності.

Основними завданнями навчальної дисципліни є засвоєння студентами

знань про теоретичні положення і практики взаємодії держави, бізнесу, суспільства та людини у сфері соціальної відповідальності як умови стійкого розвитку суспільства.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. В результаті вивчення дисципліни «Соціальна відповідальність» студент повинен:

Знати:

- сутність, види, категорії, еволюцію, концепції, моделі та рівні соціальної відповідальності;
- особливості соціальної відповідальності різних суб'єктів суспільного розвитку;
- місце соціальної відповідальності в управлінні організацією;
- нормативно-правові засади розвитку соціальної відповідальності;
- моделі корпоративної соціальної відповідальності і становлення різних типів корпоративної культури;
- критерії, показники та методику оцінювання соціальної відповідальності;
- особливості вияву соціальної відповідальності бізнесу в Україні;
- сутність соціальних інвестицій як форми вияву корпоративної відповідальності роботодавців;
- сутність, складові та пріоритети розвитку соціально відповідальної політики управління персоналом;
- екологічні аспекти соціальної відповідальності та їх нормативно-правове регулювання;
- сутність, структуру, вимоги та особливості міжнародних стандартів соціальної звітності.

Вміти:

- формувати механізм управління корпоративною соціальною відповідальністю;
- формувати ефективну взаємодію роботодавців з персоналом на засадах соціальної відповідальності;
- формувати відносини підприємства із зовнішніми організаціями на засадах корпоративної соціальної відповідальності;
- визначати напрями активізації індивідуальної та колективної екологічної відповідальності;
- посилювати соціальну відповідальність суб'єктів суспільного розвитку через соціальне партнерство;
- здійснювати моніторинг корпоративної соціальної відповідальності;
- оцінювати ефективність корпоративної соціальної відповідальності;
- розвивати корпоративну соціальну відповідальність як чинник підвищення конкурентоспроможності.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки магістрів. Теоретичною і методологічною базою вивчення дисципліни «Соціальна відповідальність» є дисципліни гуманітарного та загальноекономічного циклів. Матеріал дисципліни базується на знаннях, які студенти отримали при вивченні таких дисциплін, як «Економіка підприємства», «Менеджмент», «Економіка праці та соціально-трудові відносини» та ін.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку.

Концепція стійкого розвитку. Сутність соціальної відповідальності, історія її розвитку. Суб'єкти та об'єкти соціальної відповідальності. Рівні соціальної відповідальності. Американська, європейська, азійська (японська) моделі соціальної відповідальності. Класичний підхід, теорія «корпоративного альтруїзму», теорія «розумного егоїзму». Піраміда корпоративної соціальної відповідальності А. Керолла. Внутрішні та зовнішні аспекти соціальної відповідальності.

Тема 2. Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства.

Теоретична конструкція сутності соціальної відповідальності людини. Сутність і складові соціальної відповідальності людини. Форми прояву соціальної відповідальності особи. Сутність інституту громадянського суспільства та його соціальної відповідальності. Складові соціальної відповідальності інститутів громадянського суспільства. Основні форми соціальної відповідальності інститутів громадянського суспільства. Моделі реалізації органами державної влади соціальних функцій. Ступені соціальної відповідальності держави.

Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю.

Сутність управління КСВ. Принципи реалізації концепції КСВ. Етапи впровадження КСВ. Рівні нормативно-правового забезпечення КСВ. Міжнародні стандарти КСВ. Корпоративні документи в сфері КСВ. Організаційне забезпечення КСВ. Функціональні обов'язки менеджера з КСВ. Бюджет КСВ. Сутність і типи соціальних програм. Інструменти реалізації соціальної відповідальності. Етапи процесу відбору та реалізації соціальних програм.

Тема 4. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності.

Сутність та основні напрямки соціальної відповідальності перед працівниками. Сутність та складові соціально відповідальної політики управління персоналом. Принципи соціально відповідального управління персоналом. Механізми реалізації соціальної відповідальності у сфері праці. Соціальний пакет як одна з основних характеристик соціальної відповідальності. Соціальна відповідальність в сфері охорони праці.

Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності.

Складові взаємодії бізнесу з місцевою владою та громадою. Сутність соціального партнерства між бізнесом та місцевою владою. Форми реалізації соціального партнерства в рамках КСВ. Основні принципи КСВ у взаємовідносинах із споживачами. Складові соціальної відповідальності бізнесу перед споживачами. Міжнародні стандарти ISO серії 9000. Міжнародний стандарт ISO 22000 HACCP. Основні типи партнерства між громадськими організаціями і

бізнесом. Форми співпраці між навчальними закладами і представниками бізнесу.

Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності.

Сутність екологічної відповідальності. Концепції «екологічної модернізації», «рефлексії ризику», «нової екологічної парадигми», стратегія екологічного маркетингу. Функції екологічної відповідальності. Індивідуальна екологічна відповідальність. Структура екологічної поведінки. Колективна екологічна відповідальність. Сутність екологічної відповідальності бізнесу. Екологічне законодавство України. Напрями підвищення рівня індивідуальної та колективної екологічної відповідальності.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОЦІНЮВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Тема 7. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності.

Підходи до трактування соціального партнерства. Соціальне партнерство як система. Форми взаємодії соціальних партнерів в процесі формування соціальної відповідальності. Концептуальні засади реалізації КСВ у соціально-трудових відносинах. Взаємодія сторін в процесі колективно-договірного забезпечення соціальної відповідальності. Реалізація принципів соціальної відповідальності в колективних угодах та договорах. Соціальне партнерство як система взаємодії влади і бізнесу.

Тема 8. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності.

Сутність соціального звітування, переваги та ризики для суб'єкта господарювання. Процес підготовки соціального звіту. Соціальні звіти у вільній формі, звіти про прогрес реалізації принципів Глобального договору ООН, стандартизовані звіти, модель «Лондонської групи порівняльного аналізу». Міжнародні стандарти в сфері соціального звітування. AA 1000, SA 8000 і GRI. Принципи глобальної ініціативи щодо звітності. Основні елементи звітності за системою GRI.

Тема 9. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності.

Етапи проведення оцінювання ефективності соціальної відповідальності. Методика «Інституту економіки міста». Напрямки оцінювання ефективності соціальної відповідальності. Показники оцінювання внутрішньої та зовнішньої складової соціальної відповідальності. Методи оцінювання соціальних інвестицій. Сутність соціальних індексів. Характеристика фондових та нефондових соціальних індексів.

Тема 10. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні.

Державне стимулювання соціальної відповідальності. Соціально відповідальне інвестування та соціально відповідальні державні закупівлі. Підвищення обізнаності щодо соціальної відповідальності серед різних груп зацікавлених сторін. Активізація діяльності суб'єктів господарювання щодо розвитку соціальної відповідальності. Підвищення прозорості діяльності українських компаній як напрям розвитку соціальної відповідальності.

4. Структура навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	Усього	у т.ч.			Усього	у т.ч.		
		л	пр	ср		л	пр	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти соціальної відповідальності								
Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку.	19	4	3	12	20	1	1	18
Тема 2. Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства	11	2	1	8	9	-	-	9
Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю.	15	3	2	10	16	1	1	14
Тема 4. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності.	15	3	2	10	15	-	1	14
Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності.	15	3	2	10	12	-	1	11
Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності.	13	3	2	8	12	-	1	11
Разом змістовий модуль 1	88	18	12	58	84	2	5	77
Змістовий модуль 2. Оцінювання реалізації соціальної відповідальності								
Тема 7. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності.	13	3	2	8	15	-	1	14
Тема 8. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності.	17	3	3	11	18	-	1	17
Тема 9. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності.	19	4	3	12	19	-	2	17
Тема 10. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні.	13	2	2	9	14	-	1	13
Разом змістовий модуль 2	62	12	10	40	66	0	5	61
Всього годин	150	30	22	98	150	2	10	138

5. Теми практичних занять

№	Теми і зміст практичних занять	К-сть годин	
		денна форма	заочна форма
1	2	3	4
1.	Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку. Причини виникнення концепції стійкого розвитку. Поняття соціальної відповідальності, основні етапи її становлення. Сутність корпоративної соціальної відповідальності. Спільні та відмінні риси моделей соціальної відповідальності. Особливості рівнів соціальної відповідальності. Основні стейхолдери суб'єкта господарювання. Складові внутрішньої та зовнішньої соціальної відповідальності.	3	1
2.	Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства. Прояви соціальної відповідальності людини. Внутрішня та зовнішня соціальна відповідальність особи. Спільні та відмінні риси моделей позитивної держави соціального захисту, держави соціальної безпеки та соціальної держави загального добробуту. Базовий, розширений та вищий ступені соціальної відповідальності держави.	1	-
3.	Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю. Механізм управління КСВ. Характеристика стратегії, політики, кодексів КСВ. Функції та структура кодексів КСВ. Статус, кваліфікація, основні функції менеджера з соціальної відповідальності. Практики формування бюджету КСВ. Характеристика інструментів реалізації соціальної відповідальності. Сутність та класифікація соціальних інвестицій.	2	1
4.	Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності. Зміст соціальної відповідальності щодо персоналу. Напрями та практика реалізації соціальної відповідальності перед працівниками. Соціально-трудова, медична, компенсаційно-реабілітаційна, організаційно-розпорядчі механізми реалізації соціальної відповідальності у сфері праці. Пріоритети розвитку соціальної відповідальності політики управління персоналом. Структура, наповнення, спосіб формування соціального пакету.	2	1
5.	Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності. Система відносин бізнесу з місцевою владою та суспільством. Характеристика спільних просвітницьких акцій, цільових соціальних програм, комплексних соціально-економічних програм розвитку територій. Застосування стандартів управління якістю. Сутність та практики філантропії, взаємного обміну, стратегічного	2	1

	партнерства, корпоративного волонтерства. Форми взаємодії та методи закріплення відносин між ВНЗ і бізнесом.		
6.	Екологічна компонента соціальної відповідальності. Теоретичне підґрунтя дослідження екологічного напрямку соціальної відповідальності. Становлення феномену екологічної відповідальності. Стимулююча, компенсаційна та превентивна функції екологічної відповідальності. Становлення індивідуальної екологічної відповідальності. Критерії визначення екологічно відповідального суб'єкта господарювання. Основні елементи екологічно відповідального ведення бізнесу.	2	1
7.	Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності. Підходи до інтерпретації поняття «соціальне партнерство». Мета, принципи та завдання колективно-договірного забезпечення соціальної відповідальності. Принципи та пріоритетні напрями розвитку соціального партнерства як системи взаємодії влади і бізнесу. Методи та механізми реалізації взаємодії влади та бізнесу в межах соціального партнерства.	2	1
8.	Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності. Сутність та види соціальних звітів. Особливості використання моделі «Лондонської групи порівняльного аналізу». Міжнародні стандарти AA 1000, SA 8000 і GRI. Показники GRI. Змістовне наповнення нефінансових звітів в Україні. Аналіз показників соціальних звітів вітчизняних підприємств.	3	1
9.	Оцінювання ефективності соціальної відповідальності. Модель оцінювання ефективності соціальної відповідальності. Вибір методу оцінювання ефективності. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності за напрямками. Комплексна оцінка соціальної відповідальності. Фондові індекси Dow Jones, DSI 400, FTSE4Good. Нефондові індекси CPI, SI, Bloomberg ESG.	3	2
10.	Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні. Організаційні та нормативні умови розвитку соціальної відповідальності. Економічні інструменти розвитку соціальної відповідальності. Роль бізнесу в просуванні соціальної відповідальності в сфері трудових відносин, охорони навколишнього середовища, боротьби з корупцією, здорової конкуренції, інтересів споживачів. Сутність прозорості. Заходи з підвищення прозорості бізнесу.	2	1
Всього		22	10

6. Самостійна робота

6.1. Завдання для самостійної роботи для студентів денної та заочної форми навчання

Назви тем	Кількість годин	
	денна форма	заочна форма
1	2	3
<i>Тема 1. Проблематика соціальної відповідальності в сучасній науці. Історичні етапи та передумови виникнення соціальної відповідальності бізнесу. Категоріальний апарат соціальної відповідальності. Складнощі процесу вироблення термінології та становлення соціальної відповідальності як широкої практичної діяльності та предмету наукових досліджень. Матриця зацікавлених сторін соціальної відповідальності. Міжнародні ініціативи як чинник формування і розвитку КСВ.</i>	12	18
<i>Тема 2. Особливості соціальної відповідальності різних соціальних суб'єктів. Наукові дискусії щодо сутності поняття «соціальна відповідальність людини». Характеристика суб'єктів соціальної відповідальності. Проблеми, які перешкоджають ефективній діяльності інститутів громадянського суспільства в Україні. Відповідальна держава і сталий розвиток. Рівні реалізації соціальної відповідальності держави.</i>	8	9
<i>Тема 3. Механізм реалізації корпоративної соціальної відповідальності. КСВ як складова стратегії управління та чинник підвищення конкурентоспроможності. Впровадження КСВ у практики і процедури суб'єкта господарювання. Можливі загрози та шляхи мінімізації ризиків КСВ. Документальне забезпечення КСВ на рівні держави, галузі, підприємства. Види корпоративних кодексів. Переваги та недоліки кодексів КСВ. Знання та вміння менеджера з КСВ. Управління корпоративними соціальними програмами. Розвиток корпоративної культури соціальної відповідальності в Україні.</i>	10	14
<i>Тема 4. Соціальна відповідальність бізнесу перед персоналом. Міжнародні стандарти прав людини. Європейські стандарти у сфері праці. Соціальний захист та соціальні гарантії. Проблеми дискримінації за статевими, расовими та віковими ознаками вітчизняних суб'єктів господарювання. Проблеми безпеки та здоров'я працівників в Україні. Кращі трудові практики та показники внутрішньої КСВ: вітчизняний і зарубіжний досвід. Особливості європейської моделі внутрішньої КСВ.</i>	10	14
<i>Тема 5. Соціально відповідальні відносини бізнесу з зовнішніми стейкхолдерами. Історичні аспекти залучення і розвитку громад. Вплив громади на роботу суб'єктів господарювання та їх</i>	10	11

відповідальність перед населенням. Розвиток партнерств з місцевою владою та громадою. Міжнародні ініціативи та законодавство України у сфері захисту прав споживачів. Етична поведінка суб'єктів господарювання щодо контрагентів по бізнесу. Принципи добросовісної конкуренції.		
<i>Тема 6. Екологічні аспекти соціальної відповідальності.</i> Роль екологічного менеджменту в сталому розвитку. Міжнародний та український досвід впровадження принципів екологічної відповідальності. Впровадження ресурсозберігаючих технологій та екологізація бізнесу. Концепція екологічно відповідального бізнесу в Україні. Причини недооцінювання екологічної складової у вітчизняній економіці. Розвиток системи екологічної освіти та культури.	8	11
<i>Тема 7. Роль соціального партнерства в забезпеченні соціальної відповідальності.</i> Соціальне партнерство як необхідна умова розвитку громадянського суспільства. Гармонізація інтересів суб'єктів соціально-трудових відносин на принципах соціального партнерства. Соціальна відповідальність суб'єктів соціального партнерства. Механізм конструктивної взаємодії влади, бізнесу та суспільства в сфері формування соціальної відповідальності.	8	14
<i>Тема 8. Методи моніторингу соціальної відповідальності.</i> Порівняльна характеристика фінансової та нефінансової звітності. Мотиви та стимули соціально звітування. Поширення соціального звітування в Україні. Міжнародний досвід щодо регулювання питань створення та представлення нефінансової звітності. Переваги та недоліки формування рейтингів КСВ. Показники відкритості та системності у сфері КСВ.	11	17
<i>Тема 9. Оцінка соціальної відповідальності бізнесу.</i> Соціальна відповідальність і ефективність діяльності суб'єкта господарювання. Класифікація показників оцінки соціальної відповідальності бізнесу. Метод «збалансованої оцінки показників». Концепція потрійного результату. Оцінка корпоративної соціальної активності. Підходи до оцінки рівня соціального розвитку суб'єкта господарювання. Рейтингова система оцінювання соціальної відповідальності.	12	17
<i>Тема 10. Умови розвитку соціальної відповідальності в Україні.</i> Сильні та слабкі сторони розвитку руху у сфері соціальної відповідальності в Україні. Правове забезпечення розвитку соціальної відповідальності. Реалізація національної ідеї соціальної відповідальності. Формування ціннісно-правової компетентності суб'єктів соціального розвитку. Зарубіжний досвід державного стимулювання соціальної відповідальності.	9	13
Всього годин	98	138

7. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність» використовується інформаційно-ілюстративний та проблемний методи навчання із застосуванням:

- лекцій у формі діалогу;
- проблемних лекцій;
- опорного роздаткового матеріалу;
- індивідуальних завдань для вирішення практичних вправ та задач;
- тестування.

При проведенні занять використовуються наступні ТЗН:

- мультимедійна презентація лекційного матеріалу за окремими темами;
- друковані роздаткові матеріали.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

8. Методи контролю

Для оцінювання знань студентів передбачається проведення поточного та підсумкового контролю знань за ЄКТС.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного контролю є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточної роботи проводиться за такими критеріями:

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру; висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці; висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Денна форма навчання

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються наступні методи оцінювання знань:

- поточне тестування у вигляді контрольних завдань;
- усне опитування;
- вирішення практичних вправ та завдань;
- підсумкове оцінювання.

Заочна форма навчання

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються наступні методи оцінювання знань:

- оцінювання виконання завдань під час аудиторних занять;
- підсумкове оцінювання.

При оцінюванні знань для всіх форм навчання використовується 100-бальна шкала оцінювання.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів, що присвоюються студентам денної форми навчання

Поточне тестування та самостійна робота										Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	100
6	4	6	6	6	4	6	8	8	6		

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

Розподіл балів, що присвоюються студентам заочної форми навчання

Поточне тестування та самостійна робота										Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	100
6	2	8	6	6	2	6	10	10	4		

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	для екзамену
90–100	відмінно
82–89	добре
74–81	
64–73	задовільно
60–63	
35–59	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій на паперовому носії.
2. Друкований роздатковий матеріал.
3. Слайдова презентація дисципліни «Соціальна відповідальність» (лекційні заняття) в програмі «Microsoft Power Point».

12. Рекомендована література

Базова

1. Гоголю О.П., Кудінова І.П. Соціальна відповідальність бізнесу. – К.: Видавництво Національного університету біоресурсів і природокористування України. 2008. – 79 с.
2. Грішнова О.А., Міщук Г.Ю., Олійник О.О. Соціальна відповідальність у трудових відносинах: теорія, практика, регулювання ризиків: Монографія. – Рівне: НУВГП, 2014. – 216 с.
3. Діагностика стану та перспектив розвитку соціальної відповідальності в Україні (експертні оцінки): монографія / О. Ф. Новікова, М. Є. Дейч, О. В. Панькова та ін.; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. — Донецьк, 2013. — 296 с.
4. Зінченко А. Г. Корпоративна соціальна відповідальність: стан та перспективи розвитку / А. Г. Зінченко, М. А. Саприкіна. — К. : Вид-во «Фарбований лис», 2010. — 56 с.
5. Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика

[Текст] : підручник / Саприкіна М. А., Ляшенко О., Саєнсус М. А., Місько Г. А., Зінченко А. Г.; за наук. ред. д.е.н., проф., засл. діяч науки і техніки України Редькіна О. С. – К.: ТОВ «Фарбований лист», 2011. – 480 с.

6. Нохріна Л.А. Конспект лекцій з дисципліни «Соціальні технології» (для студентів 4 курсу денної і 4, 5 курсу заочної форми навчання напрямів підготовки 6.140101 «Готельно-ресторанна справа», 6.140103 «Туризм») / Л.А. Нохріна. Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ, 2014. – 106 с.

7. Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність. – Навч. посіб. – Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». – 2015. – 180 с.

8. Соціальна відповідальність : навч. посіб. / [А. М. Колот, О. А. Грішнова та ін.] ; за заг. ред. д.е.н., проф. А. М. Колота. — К. : КНЕУ, 2015. — 519 с.

9. Соціальна відповідальність: теорія і практика розвитку : [монографія] / [А. М. Колот та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. А. М. Колота. — К. : КНЕУ, 2012. — 501 с.

10. Технологии общественного участия и межсекторного социального партнерства. Методическое пособие / под ред. М.Б. Горного – СПб.: Норма, 2013. – с. 49

Допоміжна

1. Баюра Д.О. Соціальна відповідальність як інструмент удосконалення корпоративного управління в Україні / Д.О. Баюра // Теоретичні та прикладні питання економіки: збірник наукових праць. — К. : ВПЦ «Київський університет». — 2012. — С. 204—210.

2. Безвух С.В., Стопчак А.Ю. Соціальне партнерство науки і бізнесу: форми взаємодії, проблеми і рекомендації щодо їх вирішення / С.В. Безвух, А.Ю. Стопчак // Вісник Хмельницького національного університету. — 2015. — № 3. — С. 7—14.

3. Брінцева О.Г. Соціальна відповідальність в сфері охорони праці та промислової безпеки / О.Г. Брінцева // Теоретичні та прикладні питання економіки. — 2013. — Вип. 28, Т.1. — С. 271—277.

4. Грішнова О.А. Відповідальність підприємства щодо персоналу як новий формат розбудови соціально-трудових відносин / О. А. Грішнова, О. Г. Брінцева // Экономика и управление. — 2012. — № 4. — С.49—56.

5. Грішнова О.А. Впровадження екологічної відповідальності в практику менеджменту вітчизняних підприємств / О.А. Грішнова, О.Г. Брінцева // Вісник Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка. — 2013. — № 10 (151). — С. 12—18.

6. Грішнова О.А. Соціальна відповідальність в контексті подолання системної кризи / О.А. Грішнова // Демографія та соціальна економіка. — 2011. — № 1(15). — С. 32—40.

7. Колот А.М. Сучасна філософія корпоративної соціальної відповідальності: еволюція поглядів / А.М. Колот // Україна: аспекти праці. — 2013. — № 8. — С. 3—17.

8. Лебедєв І.В. Забезпечення сталого розвитку на засадах корпоративної соціальної відповідальності / І.В. Лебедєв // Актуальні проблеми економіки. — 2013. — № 1(139). — С. 106—116.

9. Олійник О.О. Реалізація корпоративної соціальної відповідальності у трудових відносинах / О.О. Олійник // Демографія та соціальна економіка. — К., 2016. — № 1 (26). — С. 31—41.

10. Олійник О.О. Корпоративна соціальна відповідальність в системі управління персоналом підприємства / О.О. Олійник // Соціально-трудові відносини: теорія і практика — К., 2015. — № 1(9). — С. 140—147.

11. Олійник О.О. Методичні засади оцінювання соціальної відповідальності у соціально-трудових відносинах / О.О. Олійник // Україна: аспекти праці. — К., 2012. — № 7. — С. 23—31.

12. Роль государства в продвижении корпоративной социальной ответственности. Обзор международного опыта / Истомина Л.А., Елецких Т.В., Елова О.Л. — Минск, 2010. — 48 с.

13. Швець В.Я. Механізми взаємодії суб'єктів суспільних відносин на засадах соціальної відповідальності / В.Я. Швець // Економічний вісник. — 2014. — № 4. — С. 79—84.

14. Шмиголь Н.М. КСВ-дохід: визначення, оцінка, ефективність / Н.М. Шмиголь // Науковий вісник Буковинської державної фінансової академії. — 2010. — № 1. — С. 168—175.

13. Інформаційні ресурси

1. Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни «Соціальна відповідальність» для студентів спеціальностей 8.03050501 «Управління персоналом та економіка праці», 8.03050401 «Економіка підприємства», 8.03050801 «Фінанси і кредит», 8.03050901 «Облік і аудит» / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/3564/1/06-05-41.pdf>

2. Методичні вказівки до проведення практичних занять із дисципліни «Соціальна відповідальність» для студентів спеціальностей 8.03050501 «Управління персоналом та економіка праці», 8.03050401 «Економіка підприємства», 8.03050801 «Фінанси і кредит», 8.03050901 «Облік і аудит» / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/3721>

3. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (<http://lib.nuwm.edu.ua/>)

4. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.lib.rv.ua/>

5. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>